

ชะกาตปศุสัตว์

﴿زكاة بهيمة الأنعام﴾

[ไทย - Thai - تايلاندي]

มุหัมมัด บิน อิบรอฮีม อัตตุวัยญีรีย

แปลโดย : อิสมาน จารง

ผู้ตรวจทาน : ชุฟอัม อุษมาน

ที่มา : หนังสือมุคตะศ็อร อัลฟิกฮิล อิสลามีย์

2011 - 1432

IslamHouse.com

﴿زكاة بهيمة الأنعام﴾

« باللغة التايلاندية »

الشيخ محمد بن إبراهيم التويجري

ترجمة: عثمان جارونج

مراجعة: صافي عثمان

المصدر: كتاب مختصر الفقه الإسلامي

2011 - 1432

IslamHouse.com

3 – ชะกาตปศุสัตว์

ปศุสัตว์ในที่นี้ก็คือ อูฐ วัวควาย และแพะแกะ

หุก่มชะกาตปศุสัตว์

ชะกาตปศุสัตว์มีสองลักษณะดังนี้

1 - วาญิบชะกาต ในอูฐ วัวควาย และแพะแกะ หากเล็มหญ้าทั้งปีหรือเป็นส่วนใหญ่ของปีในทุ่งหญ้าหรือในทะเลทรายที่เป็นที่อนุญาตให้เลี้ยงได้(ไม่มีเจ้าของ) เมื่อครบพิกัดและเวียนครบรอบปีต้องจ่ายชะกาตไม่ว่าจะเลี้ยงเพื่อรีดนม เพื่อขยายพันธุ์หรือให้อ้วน โดยต้องจ่ายชะกาตสัตว์แต่ละประเภทตามแต่ประเภทของมัน

และจะไม่มีกำบังชะกาตจากผู้คนโดยเลือกเฉพาะสิ่งที่ดีที่สุดหรือไม่ดีที่สุด แต่จะเก็บสิ่งที่อยู่ในระดับปานกลางของทรัพย์สินนั้น

2 - หากอูฐ วัวควาย แพะแกะและสัตว์อื่นๆ รวมถึงนก ถูกเจ้าของให้อาหารจากสวนของตนเอง หรือซื้อมา หรือเขาหาอาหารนั้นมาให้มันกิน สัตว์เหล่านี้หากเลี้ยงไว้เพื่อค้าขายและครบรอบปีให้ตีราคาหากถึงพิกัดต้องจ่ายชะกาตร้อยละสองจุดห้า แต่หากไม่ใช่เพื่อการค้าขายเช่นเลี้ยงไว้เพื่อรีดนมหรือขยายพันธุ์โดยให้อาหารเองก็ถือว่าไม่ต้องจ่ายชะกาต

พิกัดของสัตว์ที่ต้องจ่ายชะกาต

พิกัดต่ำสุดของแพะแกะ คือ 40 ตัว และพิกัดต่ำสุดของวัวควาย คือ 30 ตัว ส่วนพิกัดต่ำสุดของอูฐคือ 5 ตัว

1- จากท่านอะนัส เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า ท่านอบู บักรุ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ได้เขียนหนังสือฉบับต่อไปนี้ให้ท่านเมื่อครั้งที่ได้รับคำสั่งให้ไปประจำการที่แคว้นบะห์เรน ซึ่งมีใจความว่า

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، هَذِهِ فَرِيضَةُ الصَّدَقَةِ الَّتِي فَرَضَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى الْمُسْلِمِينَ، وَالَّتِي أَمَرَ اللَّهُ بِهَا رَسُولُهُ، فَمَنْ سَأَلَهَا مِنْ الْمُسْلِمِينَ عَلَى وَجْهٍ فَلْيُعْطِهَا، وَمَنْ سَأَلَ فَوْقَهَا فَلَا يُعْطِ، فِي أَرْبَعٍ وَعِشْرِينَ مِنَ الْإِبِلِ فَمَا دُونَهَا، مِنَ الْعَنَمِ مِنْ كُلِّ خَمْسٍ شَاةٍ، إِذَا بَلَغَتْ خَمْسًا وَعِشْرِينَ إِلَى خَمْسٍ وَثَلَاثِينَ فَفِيهَا بِنْتُ مُحَاضٍ أَنْتِي، فَإِذَا بَلَغَتْ سِتًّا

وَتَلَاثِينَ إِلَى خَمْسٍ وَأَرْبَعِينَ فَفِيهَا بِنْتُ لَبُونٍ أَنْثَى، فَإِذَا بَلَغَتْ سِتًّا وَأَرْبَعِينَ إِلَى سِتِّينَ فَفِيهَا حَقَّةٌ طُرُوقَةُ الْجَمَلِ، فَإِذَا بَلَغَتْ وَاحِدَةً وَسِتِّينَ إِلَى خَمْسٍ وَسَبْعِينَ فَفِيهَا جَدَعَةٌ، فَإِذَا بَلَغَتْ يَغْنِي سِتًّا وَسَبْعِينَ إِلَى تِسْعِينَ فَفِيهَا بِنْتُ لَبُونٍ، فَإِذَا بَلَغَتْ إِحْدَى وَتِسْعِينَ إِلَى عَشْرِينَ وَمِائَةٍ فَفِيهَا حِقَّتَانِ طُرُوقَتَا الْجَمَلِ، فَإِذَا زَادَتْ عَلَى عَشْرِينَ وَمِائَةٍ فَفِي كُلِّ أَرْبَعِينَ بِنْتُ لَبُونٍ، وَفِي كُلِّ خَمْسِينَ حَقَّةٌ، وَمَنْ لَمْ يَكُنْ مَعَهُ إِلَّا أَرْبَعٌ مِنَ الْإِبِلِ فَلَيْسَ فِيهَا صَدَقَةٌ، إِلَّا أَنْ يَشَاءَ رَبُّهَا، فَإِذَا بَلَغَتْ خَمْسًا مِنَ الْإِبِلِ فَفِيهَا شَاءَةٌ، وَفِي صَدَقَةِ الْعَنَمِ فِي سَائِمَتِهَا إِذَا كَانَتْ أَرْبَعِينَ إِلَى عَشْرِينَ وَمِائَةٍ شَاءَةٌ، فَإِذَا زَادَتْ عَلَى عَشْرِينَ وَمِائَةٍ إِلَى مِائَتَيْنِ شَاتَانِ، فَإِذَا زَادَتْ عَلَى مِائَتَيْنِ إِلَى ثَلَاثِ مِائَةٍ فَفِيهَا ثَلَاثُ، فَإِذَا زَادَتْ عَلَى ثَلَاثِ مِائَةٍ فَفِي كُلِّ مِائَةٍ شَاءَةٌ، فَإِذَا كَانَتْ سَائِمَةُ الرَّجُلِ نَاقِصَةً مِنْ أَرْبَعِينَ شَاءَةٌ وَاحِدَةً فَلَيْسَ فِيهَا صَدَقَةٌ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ رَبُّهَا.

“ด้วยพระนามของอัลลอฮฺผู้ทรงเมตตากรุณาเสมอ นี่คือการอ้างว่าด้วยชะกาตที่ท่านเราะฮ์ลุสลอฮฺ คือลลิลลอฮฺอะลยฮิวะฮ์ลลัม ได้กำหนดเหนือปวงชนชาวมุสลิม ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่อัลลอฮฺและศาสนทูตของพระองค์ได้สั่งไว้ ดังนั้น ถ้ามุสลิมคนใดถูกเรียกเก็บมันอย่างถูกต้องก็จงให้มันไป และถ้าหากใครที่ถูกเรียกเก็บเกินกว่านั้นก็จงอย่าให้ กล่าวคือ อูฐจำนวนยี่สิบสี่ตัวลงมา ทุกๆ ห้าตัวของอูฐให้จ่ายแพะหนึ่งตัว ตั้งแต่ยี่สิบห้าตัวถึงสามสิบห้าตัวให้จ่ายอูฐตัวเมียอายุหนึ่งปีหนึ่งตัว ตั้งแต่สามสิบหกตัวถึงสี่สิบห้าตัวให้จ่ายอูฐตัวเมียอายุสองปีหนึ่งตัว ตั้งแต่สี่สิบหกตัวถึงหกสิบห้าตัวให้จ่ายอูฐตัวเมียอายุสามปีหนึ่งตัว ตั้งแต่หกสิบเอ็ดถึงเจ็ดสิบห้าตัวให้จ่ายอูฐตัวเมียอายุสี่ปีหนึ่งตัว ตั้งแต่เจ็ดสิบหกถึงเก้าสิบห้าตัวให้จ่ายอูฐตัวเมียอายุสองปีสองตัว ตั้งแต่เก้าสิบเอ็ดถึงหนึ่งร้อยยี่สิบห้าตัวให้จ่ายอูฐตัวเมียอายุสามปีสองตัว ถ้ามากกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบห้าตัวให้จ่ายดังนี้ คือ ในอูฐทุกๆ สี่สิบตัวนั้นจ่ายอูฐตัวเมียอายุสองปีหนึ่งตัว ทุกๆ ห้าสิบห้าตัวจ่ายอูฐตัวเมียสามปีหนึ่งตัว ผู้ใดที่มีอูฐแค่สี่ตัวก็ไม่ต้องจ่ายชะกาต เว้นแต่เจ้าของต้องการจะจ่ายโดยสมัครใจ เมื่อมีอูฐครบห้าตัวให้จ่ายแพะหนึ่งตัว ส่วนชะกาตแพะแคะนั้นเฉพาะพวกสัตว์ที่หากินตามทุ่งหญ้าเอง ตั้งแต่สี่สิบถึงหนึ่งร้อยยี่สิบห้าตัวให้จ่ายชะกาตหนึ่งตัว ตั้งแต่หนึ่งร้อยยี่สิบเอ็ดถึงสองร้อยห้าตัวให้จ่ายชะกาตสองตัว ตั้งแต่สองร้อยเอ็ดถึงสามร้อยห้าตัวให้จ่ายชะกาตสามตัว ถ้ามากกว่านั้น ทุกๆ หนึ่งร้อยห้าตัวให้จ่ายชะกาตหนึ่งตัว ถ้าหากว่าแพะดังกล่าวไม่ครบสี่สิบห้าตัวแม้ว่าจะขาดแค่ตัวเดียวก็ตาม ก็ไม่ต้องจ่ายชะกาต เว้นแต่

เจ้าของต้องการจะจ่ายโดยสมัครใจเอง” (บันทึกโดยอัล-บุคอรีห์ หมายเลข 1454)

2- จากมุอาซ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า เมื่อครั้งที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้สั่งให้ท่านไปประจำการที่เยเมน ท่านนบีได้สั่งให้จัดเก็บชะกาตจากวัวทุกๆ สามสิบตัวให้เก็บชะกาตเป็นวัวตัวผู้หรือตัวเมียอายุหนึ่งปีหนึ่งตัว และทุกๆ สิบตัวให้เก็บชะกาตเป็นวัวตัวเมียอายุสองปีหนึ่งตัว

1- พิกัดของแพะแกะ

จาก	ถึง	จำนวนชะกาต
40 ตัว	120 ตัว	แพะหนึ่งตัว
121ตัว	200 ตัว	แพะสองตัว
201ตัว	399 ตัว	แพะสามตัว

หลังจากนั้น(ตั้งแต่ตัวที่สี่ร้อยขึ้นไป) ในแพะแกะทุกๆ 100 ตัว จ่ายแพะหนึ่งตัว ดังนั้นในแพะ 399 ตัวให้จ่ายแพะสามตัว ส่วนในแพะ 400 ตัวให้จ่ายแพะสี่ตัว และในแพะ499 ตัวให้จ่ายแพะสี่ตัว เป็นอย่างนี้เรื่อยไป

2- พิกัดของวัวควาย

จาก	ถึง	จำนวนชะกาต
30 ตัว	39 ตัว	(ตะบิอ)ลูกวัวตัวผู้หรือตัวเมียอายุหนึ่งปีหนึ่งตัว
40 ตัว	59 ตัว	(มุสินนะฮฺ)วัวตัวเมียอายุสองปีหนึ่งตัว
60 ตัว	69 ตัว	ลูกวัวตัวผู้หรือตัวเมียอายุหนึ่งปีสองตัว

หลังจากนั้น ในวัวทุกๆ 30 ตัว จ่ายลูกวัวตัวผู้หรือตัวเมียอายุหนึ่งปีหนึ่งตัว และวัวในวัวๆ 40 ตัว จ่ายวัวตัวเมียอายุสองปีหนึ่งตัว ดังนั้นในวัว 50 ตัวให้จ่ายวัวตัวเมียอายุสองปีหนึ่งตัว ในวัว 70 ตัว ให้จ่ายลูกวัวตัวผู้หรือตัวเมียอายุหนึ่งปีหนึ่งตัวและวัวตัวเมียอายุสองปีหนึ่งตัว ในวัว 100 ตัว ให้จ่ายลูกวัวตัวผู้หรือตัวเมียอายุหนึ่งปีสองตัวและวัวตัวเมียอายุสองปี

หนึ่งตัว และในวัย 120 ตัวให้จ่ายลูกวัยตัวผู้หรือตัวเมียอายุหนึ่งปีสี่ตัวหรือวัยตัวเมียอายุสองปีสามตัว เป็นอย่างนี้เรื่อยไป

3- พักตัวของอูฐ

จาก (ตัว)	ถึง (ตัว)	จำนวนชะกาด
5	9	แพะหนึ่งตัว
10	14	แพะสองตัว
15	19	แพะสามตัว
20	24	แพะสี่ตัว
25	35	(บินตุ มะคอฎ) อูฐตัวเมียอายุหนึ่งปีหนึ่งตัว
36	45	(บินตุ ละฆูน) อูฐตัวเมียอายุสองปีหนึ่งตัว
46	60	(หิกเกาะฮุ) อูฐตัวเมียอายุสามปีหนึ่งตัว
61	75	(ญะชะอะฮุ) อูฐตัวเมียอายุสี่ปีหนึ่งตัว
76	90	อูฐตัวเมียอายุสองปีสองตัว
91	120	อูฐตัวเมียอายุสามปีสองตัว

เมื่อมีมากกว่า 120 ตัว วาญิบต้องจ่ายในทุกๆ 40 ตัว อูฐตัวเมียอายุสองปีหนึ่งตัว และในทุกๆ 50 ตัวต้องจ่ายอูฐตัวเมียอายุสามปีหนึ่งตัว ดังนั้นในอูฐ 121 ตัว ต้องจ่ายอูฐตัวเมียอายุสองปีสามตัว ในอูฐ 130 ตัว ต้องจ่ายอูฐตัวเมียอายุสามปีหนึ่งตัวและอูฐตัวเมียอายุสองปีสองตัว ในอูฐ 150 ตัว ต้องจ่ายอูฐตัวเมียอายุสามปีสามตัว ในอูฐ 160 ตัว ต้องจ่ายอูฐตัวเมียอายุสองปีสี่ตัวในอูฐ 180 ตัว ต้องจ่ายอูฐตัวเมียอายุสามปีสองตัวและอูฐตัวเมียอายุสองปีสองตัว ในอูฐ 200 ตัว ต้องจ่ายอูฐตัวเมียอายุสองปีห้าตัวหรืออูฐตัวเมียอายุสามปีสี่ตัว เป็นอย่างนี้เรื่อยไป

หากต้องจ่ายอูฐตัวเมียอายุสองปีแต่หาไม่ได้ให้ใช้อูฐตัวเมียอายุหนึ่งปีแทนพร้อมกับสิ่งชดเชย และสิ่งชดเชยที่ว่านั่นก็คือ แพะสองตัว หรือเงินยี่สิบดิรฮัม หรืออาจจ่ายอูฐอายุสามปีพร้อมกับรับสิ่งชดเชย สิ่งชดเชยที่กล่าวมานั้นอนุญาตเฉพาะในชะกาดอูฐเท่านั้น

สิ่งที่ใช้ได้ในช่วงพักสัตว์

1- ในช่วงพักแพะแะนั้น ให้เลือกเอาแพะที่มีอายุหกเดือน (แกะชะอุ) หรือแพะที่มีอายุหนึ่งปี (ชะนีชะอุ)

2- ช่วงพักจะรับเฉพาะตัวเมียเท่านั้น ตัวผู้จะใช้ไม่ได้ยกเว้นในช่วงพักตัว และอูฐตัวผู้อายุสองปี อูฐตัวผู้อายุสามปี และอูฐตัวผู้อายุสี่ปีแทนอูฐตัวเมียอายุหนึ่งปีในช่วงพักอูฐ หรือจะใช้ได้หากสัตว์ทั้งหมดที่ถึงพักเป็นตัวผู้ก็ถือว่าจ่ายเป็นตัวผู้ได้

หุ้กมการรวมและแยกสัตว์เพื่อเลี้ยงการจ่ายชะกาต

จะต้องไม่รวมสัตว์ที่แยกอยู่และไม่ต้องแยกสัตว์ที่รวมอยู่เพื่อเลี้ยงการจ่ายชะกาตในส่วนองชะกาตปศุสัตว์ ดังนั้น หากผู้ใดมีแพะสี่สิบตัวไม่อนุญาตให้เขาแยกมันไปไว้ในสองที่(เพื่อเลี้ยงการจับเก็บชะกาต) เมื่อผู้จับเก็บมาตรวจก็จะพบว่าสัตว์ไม่ถึงพัก

หรือหากเขามีแพะสี่สิบตัว อีกคนมีสี่สิบตัวและคนที่สามก็มีสี่สิบตัว ทุกคนเอามารวมกันเพื่อจะได้จ่ายเป็นแพะเพียงตัวเดียว เพราะหากแยกกันจะต้องจ่ายสามตัว เหล่านี้คือการหลีกเลี่ยงชะกาตที่ไม่อนุญาตให้กระทำ

ผู้จับเก็บชะกาตต้องไม่เลือกแต่ทรัพย์ที่ดีๆ ในการจับเก็บ ดังนั้นเขาต้องไม่จับเก็บสัตว์ที่ตั้งท้อง พ่อพันธุ์ สัตว์ที่กำลังให้นมลูก และสัตว์ที่อ้วนที่เตรียมไว้เพื่อกิน แต่เขาจะต้องจับเก็บสัตว์ที่อยู่ในระดับปานกลาง ทรัพย์ชะกาตทุกประเภทก็ใช้หลักการนี้เช่นเดียวกัน